

ΣΕΡΒΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η ΓΕΝΕΑ ΤΟΥ ΑΔΑΜ

ΥΠΟ ΓΙΑΓΚΟ ΒΕΣΕΛΙΝΟΒΙΤΣ

Ο Γιαγκο Βεσελίνοβιτς, ο οποίος όταν ζούσε έθεσε το ένος από τους καλλιτέρες λογογράφους της Σερβίας, έγραψε σειράν διηγημάτων, τα όποια, ως και όλων σχεδόν των Σέρβων συγγραφέων, διακρίνει η απλότης και η γλυκύτης της ήσυχης και εύλογημένης ζωής του χωριού και της οικίας.

Είς το Σερβικόν πνεύμα δέν εισεχώρησεν ακόμη η άρρώστεια και η άναγούλα του ψυχοπαθητικού στυλ, ούτε αί παρακρουστικαί εκφάνσεις μερικῶν κοινωνικῶν ξειαιρέσεων.

Ο Σερβικός λαός διατηρεῖ τήν ψυχικήν του ρώμην και τήν πνευματικήν του ὀρθοπροσύνην.

Σταμ. Σταμ.

Τό πρωί μιᾶς ἀνοιτιάτικης ἡμέρας, ὁ σφαιρὸς ἦτο καθαρὸς και κυανοῦς, σάν τὰ νερά της θάλασσης και ὁ ἀέρας, γεμάτος ἀπό μωραδιές. Ἡ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου, ποῦ περνοῦσαν μέσα ἀπὸ τὰ φύλλα τῶν δένδρων, ἦσαν κατακόκκινες, σάν νά εἶχαν πῆρῃ τὸ χρώμα τους ἀπὸ τὰ ἀνθὴ τῆς τριανταφυλλιάς. Ἡ δροσιά λαμποκοποῦσε παντοῦ, σάν διαμάντια και τὰ ποῦλια πετοῦσαν μὲ χαρὰ και λαλοῦσαν, σάν νά χαίρετοῦσαν τὴν καλοσύνην τῆς ζωῆς.

Κι' ὁ ἀνθρώπος γίνεται ἄλλος, τίς ἀνοιτιάτικες αὐτές αὐγές. Τοῦ φαίνεται πῶς ἡ ζωὴ, εἶναι γεμάτη ἀγάπη. Ὁ γέροντας ξαναγεννιέται, ὁ ἄρρωστος αισθάνεται νέες δυνάμεις μέσα του και τοῦ νέου, τοῦ φαίνεται, σάν νά εἶη νεώτερος, γιὰ νὰ πετάξῃ. Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, δέν αισθάνεται τόσο τὸν σῶματος τοῦ βάρους, εἶναι ἀγαθὴ, ἡμερὴ και εὐγενεστέρα. Τὸ στήθος ἀνοίγεται στὸν καθαρὸν ἀέρα και λησμονεῖ νὰ σκέπτεται κάθε κακό.

Μακριὰ, πέρα, ἀπὸ τὸ χωριό, ἀκούονται τῶν κοπαδιῶν τὰ κουδουνάκια και γυναικίεις φωνές νά τραγουδοῦν :

— Βιολέτα μου καλή,
μικρὴ μου Βιολετιούλα,
πὼς ἦδελα νὰ σ' ἀγκέψω,
μὰ εἶσαι τόσο γιὰ μὲ μικροβλα...

— Ἐλα, ἀγαπημένε μου,
τί σάν εἶμαι και τόσο μικρὴ,
μικρὸ εἶναι και τὸ μαργαριτάρι,
μικρὸ, σάν οὐταριὸ σπειρί,
μὰ τόσο τὸ θέλουν ὁ μεγάλοι,
Μικρὸ εἶναι και τὸ ἀηδοῦσι,
μὰ τοὺς μεγάλους, τόσο εὐχαριστοῦσι!...

Τὸ κοπάδι πλησίασε, τὰ πρόβατα βγήκαν ἀπὸ τὰ κλαδιά και νά ἀπὸ πίσω ἡ τοσιανοπούλα. Ἐνα κοριτσάκι δεκαεξ ἑτῶν.

Ἦταν ἡ γιωστή, ἡ ὀρφανούλα Λιούμπα (Ἀγάπη), ὠραίο κοριτσάκι. Μικρὸ, ἀλλὰ καλοκαμωμένο. Τὸ σωματάκι της γιομάτο ζωῆ, δροσιά και δύναμη. Τὰ κατάμαυρα μαλλιά της γάλιζαν εἰς τὸν ἥλιο, τὸ μέτωπό της καθαρὸ, τὰ μάτια της ἀστράφταν... ἀσπρόκοκκινη σάν λουλοῦδι ἀγοιστριανταφυλλιάς... Τὶ ὠραίαποῦ εἶναι!... Τὴν βλέπεις και χαίρεσαι, σάν νά χαμογελά ἕνα βρέφος!... Αἰσθάνεσαι ὅτι μὲ τέτοια συνάντησι, κάτι καλὸ, διὰ σὲ παρακρουστικῶς ἔλην τὴν ἡμέραν! Δέν κάνουν λάθος ἐκείνοι ποῦ τὴν θεωροῦσαν γιὰ τὴν ὠραιότερα κόρη τοῦ χωριού!...

Δέν εἶχεν οὔτε πατέρα, οὔτε μητέρα. Τὴν λέγανε στὸ χωριό :

- Ἡ ὀρφανὴ. Και τῆς εἶχαν κ' ἕνα παρανόμι :
- Ἡ Γενεὰ τοῦ Ἀδάμ!...

Νά ἐξηγήσωμεν τί ὀνομάζει ὁ λαὸς ἡ Γενεὰ τοῦ Ἀδάμ.

Ἡ γυναίκα ποῦ θὰ γεννήσῃ ὀχτὼ παιδιά ἢ κοριτσοῖα στὴ σειρά, τὸ ὄνομα, ἀνεξαρτήτως ἂν εἶναι ἀρσενικὸ ἢ θηλυκὸ, θὰ εἶναι ἡ «Γενεὰ τοῦ Ἀδάμ».

Τὸ ὄνομα τοῦ παιδὸς τῆς μητέρας της, ἦταν ἡ Λιούμπα.

Ὁ λαὸς πιστεῖ, ὅτι γενιῶδες, ἡ Γενεὰ τοῦ Ἀδάμ, εἶναι πάντοτε δυστυχιώμενα ὄντα. Εἶναι «γλυκοῦ αἵματος», ἔχουν δηλαδὴ, τὴν καρδιά τους ἀνοχτῆ γιὰ ὅλον τὸν κόσμον, ποῦνουν εὐκόλα γιὰ τίς συμφορὰς τῶν ἄλλων, κλαίουν τίς ξένες δυστυχίες. Δίδουν ἕως οὔτου ἔχουν και ὄλα διὰ ἔχουν... Ὁ λαὸς πιστεῖ διὰ τὰ παιδιά αὐτὰ μένουν πάντα ἀπενά, διὰ, ὅτι κάνουν εἰς τὸν ἄλλον βγαίνει σὲ καλὸ, διὰ ὅμως κάνουν γιὰ τὸν ἑαυτὸ τους, κακὰ θὰ τελειώσῃ!...

Καὶ μὲν Λιούμπα! Ἡ μητέρα της τὴν ἀφῆσε μικρὴ και ἀδύνατη, πατέρα δέν θυμῆθηκε. Ἄν δέν ἦταν και ὁ κομπάρος της ὁ Στογιάννος, νά τὴν πάρῃ, θὰ ἐπήγαμε χαμῆνη και αὐτὴ, ὅπως και τόσα ἄλλα!...

Ὁ κομπάρος της ὁ Στογιάννος κ' ἡ κομπάρη της ἡ Ἰβράνα, εἶχαν ἀγαθὲς ψυχὲς και ἦταν καλοὶ νεοκωμῆροι. Τίμιος και «ἐντόμος» ὁ Στογιάννος. Ψεῦμα δέν βγήκε ἀπὸ τὸ στόμα του ποτέ! Ἡ Ἰβράνα ἔμαθε τὴν Λιούμπα, τῆς ἐργασίες τοῦ σπιτιοῦ και τὸ κοριτσάκι ἔξυπνο, ἀρπαχῆ τῆς δουλειᾶς.

«Ἡ ἐργασία, ὅπως οἱ Σέρβοι, εἶχε γεννηθῆ μαζί μ' αὐτό.» Ἡ γυναίκες τῆς γειτονιάς, σάν τὸ βλέπαν νά δουλεύῃ ἔτσι και νά τὸ σαυρὸ τους.

Ἐκτός αὐτοῦ και ὄλο τὸ χωριὸ ἐγνώριζεν, διὰ ὅπου πήγαμε τὸ κοριτσάκι αὐτὸ, ἔφερε μαζί του και τὴν τύχη του. Ὁ Στογιάννος, πρὶν τὸ σμυμαζεῖσθῃ ἦταν πτωχὸς. Τώρα ὅμως γέμισε ἀπὸ χρήματα. Ἐκτός τούτου, ἕνα ζωὸ δέν τοῦ ὄψοφες. Ἐρχεται κακὰ ἐπιδημία, καταστρέφει ὄλα τὰ γουροῦνια τοῦ χωριοῦ, τὸ Στογιάννο κανένα δέν ψοφάει. Τοὺς εἶχε ζυμώσει ἡ Λιούμπα τὰ φαί και ὄλα θυγαίνου...
Οἱ χωρικοὶ ἐθαύμαζαν.

— Ἐχε εὐλογημένα χέρια!...

Κ' ὄλο τὴν ἐφάνταζαν. Μιὰ ἀγελάδα δέν ἔδιδε γάλα, φωνάζαν τὴν Λιούμπα, γιὰ νὰ τὴν ἀμῆξῃ, και τὸ γάλα ἀμέσως ἐρχόταν ἀφθονο. Τυρὶ νά πιάσουν. Ἡ Λιούμπα νά βάλῃ πρῶτα τὸ χερσὶ της, και κάθε δουλειὰ ἐπίγαμε καλὰ.

Τέτοια ἦταν ἡ Λιούμπα, ἡ ὀρφανὴ «Γενεὰ τοῦ Ἀδάμ».

Βαδίζουν τὰ ζῶα στὸ βοῦν. Τ' ἀκολουθεῖ ἡ Λιούμπα τραγουδοῦσα. Τὰ κουδουνάκια χτυποῦν εἰς τὸν προβάτων τοὺς λαμοῦς, και τὰ μικρὰ ὀνόματα παιζούν σάν τρελλά. Ἀλλὰ ἡ Λιούμπα δέν τὰ βλέπει. Βλέπει πέρα τοὺς κίμπος, τὰ βοῦνὰ και τῆς φαίνονται μικρὰ, τὰ σπτάκια σκορπισμένα στὸς λοσιόλους και τῆς φαίνονται σάν τινάστια. Αὐτὴ και ἄλλο θέλει, ἄλλους ὀρίζοντας ἔχσει. Τὸ αἶμα ἔκαι μέσα της και ἡ καρδιά της χτυποῦσε σάν νὰθελε νά πεταχθῇ ἀπὸ τὸ στήθος της. Ἠσθάνετο κάτι μέσα της, ποῦ οὔτε νά γέλει, οὔτε νά κλαίῃ ἦταν. Ἀλλὰ κάτι και τὰ δύο μαζί!...

Κ' ἕνα προχωροῦσε πρὸς τὸ δάσος.

Σάν πλησίασε νά και πετιέται ἀπὸ μέσα ὁ Ἰάκωβος, ὁ γγιὸς τοῦ Ἰγνατιου.

— Καλῆμέρα σου!

Ταράχτικη.

— Ὁ Θεὸς νὰ σὲ βοηθήσῃ!...

Κάτι θέλει νὰ τῆς πῆ και φαίνεται σάν νά τὰ εἶη χάσει.

Εἶνε ταραγμένος και αὐτός.

— Βόσκεις ;

— Ναι.

— Ποῦ τὰ πῆς στὸ δάσος ; ἐρωτῆ γιὰ νὰ εἰπῆ ἀκόμα